

Profesijos įgijimo galimybės asmenims, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių

Lietuvoje profesinį mokymą reglamentuoja LR profesinio mokymo įstatymas Nr. VIII-450, 2018-02-01 aktuali redakcija. Profesinis mokymas, vykdomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas profesinio mokymo programas ar jų modulius. Mokomas asmuo įgyja kvalifikaciją (arba jos dalį), atitinkančią profesinį standartą, ar ją tobulina, keičia arba įgyja kompetenciją, reikalingą įstatymų reglamentuojamam darbui ar funkcijai atlikti.

Profesinio mokymo sistema apima: pirminį profesinį, tęstinį profesinį mokymą ir profesinį orientavimą.

Pirminis profesinis mokymas, skirtas pirmajai kvalifikacijai įgyti ir teikiamas ne jaunesniems kaip 14 metų asmenims:

- įgijusiems pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą;
- neįgijusiems pagrindinio išsilavinimo;
- kurie yra mokėsi pagal specialiojo ugdymo programas, adaptuotas programas, individualizuotas pagrindinio ugdymo programas.

Tęstinis profesinis mokymas:

Tęstinis profesinis mokymas yra skirtas ne pirmajai kvalifikacijai įgyti;

Asmeniui, tobulinančiam turimą ar siekiančiam įgyti kitą kvalifikaciją, ankstesnio mokymosi pasiekimai įskaitomi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka;

Asmeniui, baigusiam tęstinio formaliojo profesinio mokymo programą ir (arba) nustatyta tvarka gavusiam jo įgytų kompetencijų įvertinimą, suteikiama atitinkamo lygio kvalifikacija.

Formaliojo pirminio ir tęstinio profesinio mokymo programas vykdo 65 valstybinės ir 2 nevalstybinės profesinio mokymo įstaigos.

Pirminio profesinio mokymo įstaigose kartu su kvalifikacija galima įgyti ir pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą.

Nuo 2020 m. priėmimo į profesinio mokymo įstaigas gali dalyvauti ne tik norintieji įgyti kvalifikaciją pagal visą profesinio mokymo programą, bet ir I–IV gimnazijos klasių ir 9–10 bendrojo ugdymo mokyklų klasių mokiniai, norintys mokytis pagal atskirus profesinio mokymo modulius.

Mokinys, baigęs atskirą modulį, gaus įgytą kompetenciją patvirtinantį pažymėjimą. Įgytos kompetencijos jam leis užsiimti atitinkama veikla, o mokantis toliau pagal tos pačios kvalifikacijos programą įgytos kompetencijos galės būti įskaitomos.

Nuo 2017 m. priėmimas į profesinio mokymo įstaigas vyksta internetu. Norintieji įstoti prašymus turi registruoti per Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendram priėmimui organizuoti (LAMA BPO) sistemą <http://www.lamabpo.lt/>.

Priklausomai nuo turimo išsilavinimo, profesinio mokymo įstaigose galima įgyti profesinę kvalifikaciją:

Asmenims, neįgijusiems pagrindinio išsilavinimo	Asmenims, įgijusiems pagrindinį išsilavinimą	Asmenims, įgijusiems vidurinį išsilavinimą
Profesinę kvalifikaciją (vyresniems nei 16 m.) (mokymosi trukmė 2 metai)	Profesinę kvalifikaciją (mokymosi trukmė 2 metai)	Profesinę kvalifikaciją (mokymosi trukmė 1–2 metai)
Profesinę kvalifikaciją ir pagrindinį išsilavinimą (iki 16 metų) (mokymosi trukmė 3 metai)	Profesinę kvalifikaciją ir vidurinį išsilavinimą (mokymosi trukmė 3 metai)	

Specialiųjų poreikių asmenims, baigusiems individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, specialiojo ugdymo programą - mokymosi trukmė 3 metai.

Norintiems mokytis profesinio mokymo įstaigose stojamųjų egzaminų nėra.

Mokymas pagal profesinio mokymo programas pirmai kvalifikacijai įgyti yra finansuojamas valstybės lėšomis.

Mokiniam mokama stipendija, o gerai besimokantieji ją gauna didesnę.

Pagal mainų projektus nemažai mokinių išvyksta atlikti praktikos į užsienio šalis, dalyvauja olimpiadose, profesinio meistriškumo konkursuose.

Daugelis profesinio mokymo įstaigų suteikia mokiniams galimybę gyventi bendrabutyje.

Profesinio mokymo įstaigų mokiniams, kurie mokosi pagal formaliojo pirminio profesinio mokymo programas, suteikiamos rudens, Kalėdų, Velykų ir vasaros atostogos.

Profesinio mokymo įstaigų mokiniai turi geras sąlygas patenkinti savo pomėgius: gali dalyvauti techninės kūrybos, kultūrinėje veikloje, sportuoti bei kt. Visa informacija apie profesinio mokymo įstaigų mokymo programas – Atviros informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos (AIKOS) tinklalapyje www.aikos.smm.lt

Teisės aktai, reglamentuojantys priėmimą į profesinį mokymą:

[Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas](#)

Asmenų, pageidaujančių mokytis pagal pirminio arba tęstinio profesinio mokymo programas, bendrojo priėmimo į valstybinę ar savivaldybės arba nevalstybinę profesinio mokymo įstaigą tvarkos aprašas

Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašas

Asmenų, baigusiu individualizuotas programas, galimybės įgyti specialybę profesinio mokymo įstaigose

Vadovaujantis Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, *Nauja įstatymo redakcija nuo 2011-07-01: Nr. XI-1281, 2011-03-17, Žin., 2011, Nr. 38-1804 (2011-03-31)* 2.4 punktu mokiniai baigę pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, gali tęsti mokymąsi pagal profesinio mokymo programas arba ugdytis pagal socialinių įgūdžių ugdymo programą.

Socialinių įgūdžių ugdymo programa (toliau – Programa) skirta mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo individualizuotą programą. Socialinių įgūdžių programos tikslas - pagal galias ir gebėjimus mokiniams įgyti kalbinių, kultūrinių, socialinių, bendrųjų kompetencijų bei profesinių kompetencijų pradmenis. Programos paskirtis – suteikti asmeniui dorinės ir socialinės brandos, ugdyti gyvenime būtinas bendrąsias kompetencijas ir gebėjimus, praktinius gebėjimus ir savarankiškumo įgūdžius (gebėjimo pasirūpinti savimi, savo aplinka), suteikti žinių, elementarių gebėjimų bei nuostatų, padėsiančių pagal galimybes būti veikliam, dalyvauti kartu su kitais laisvalaikio, užimtumo veiklose, adaptuotis/integruotis visuomenėje.

Programos trukmė iki 3 metų, bet ne ilgiau nei mokiniui sukaks 21 metai, įgyvendinama bendrojo ugdymo bendrųjų mokyklų klasėse, skirtose mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių (specialiosiose) ir mokyklose, skirtose mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių (specialiosiose), profesinio mokymo įstaigų ir suaugusiųjų mokyklų specialiosiose grupėse.

Programa yra laisvai pasirenkama asmenų, baigusiu individualizuotą pagrindinio ugdymo programą arba parenkama jo tėvų (globėjų, rūpintojų).

Baigęs Socialinių įgūdžių ugdymo programą mokinys išsilavinimo neįgyja, tačiau pagal galias ir gebėjimus įgyja kalbines, kultūrines, socialines, bendrąsias kompetencijas ir profesinių kompetencijų pradmenis. Baigusiam šią Programą išduodamas Vidurinio ugdymo pasiekimų pažymėjimas (pažymėjimo kodas - 3701).

Specialiųjų poreikių mokiniams teisės aktų nustatyta tvarka sudaromos sąlygos mokytis pagal profesinio mokymo programas ir įgyti kvalifikaciją. Profesinio mokymo programas galima rinktis baigus individualizuotą pagrindinio ugdymo programą arba baigus Socialinių įgūdžių programą.

Vadovaujantis Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. kovo 12 d. įsakymo Nr. V-199 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 25 d. įsakymo Nr. ISAK-1019 „Dėl priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo 20.2. punktu mokytis kartu su kitais pagal II Lietuvos kvalifikacijų lygio programas įtraukties būdu (bendrosiose grupėse) priimami ne jaunesni kaip 16 metų išsilavinimo neįgiję asmenys, baigę pagrindinio ugdymo individualizuotą ar socialinių įgūdžių programą, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių dėl nežymaus intelekto sutrikimo bei pateikę pedagoginės psichologinės tarnybos ar švietimo pagalbos tarnybos pažymoje įrašytą atitinkamą rekomendaciją.

Mokiniai, baigę individualizuotas pagrindinio ugdymo programas, gali mokytis pagal II Lietuvos kvalifikacijų lygio programas įtraukties būdu, kurias baigus įgyjama profesinė kvalifikacija (nesiekama įgyti pagrindinio ar vidurinio išsilavinimo).

Minimo teisės akto 20.3. punkte nurodoma dar viena galimybė įgyti profesiją, mokantis pagal formaliojo profesinio mokymo programas, skirtas asmenims, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl intelekto sutrikimo (specialiosiose grupėse), į kurias priimami ne jaunesni kaip 16 metų išsilavinimo neįgiję asmenys, baigę pagrindinio ugdymo individualizuotą ar socialinių įgūdžių programą.

**Profesinio mokymo programos, skirtos asmenims baigusiems individualizuotas
pagrindinio ugdymo programas, specialiojo ugdymo programas
2020-2021 m.m.**

El. Nr.	Profesinio mokymo įstaigos pavadinimas	Programos kodas	Profesinio mokymo programos pavadinimas
1.	Alytaus profesinio rengimo centras	P21073209 P21101303	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa Dažytojo - tinkuotojo padėjėjo profesinio modulinė programa
2.	Biržų technologijų ir verslo mokymo centro, Vabalninkų skyrius		Dekoratyvinio apželdinimo darbuotojo padėjėjo modulinė programa
3.	Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centras	T21101301 P21101306 P21101308	Duonos ir pyrago gaminių kepėjo modulinė profesinio mokymo programa Duonos ir pyrago gaminių kepėjo modulinė profesinio mokymo programa

		T21101302	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
		P21101304	Kambarių tvarkytojo modulinė profesinio mokymo programa
			Kambarių tvarkytojo modulinė profesinio mokymo programa
4.	Kauno taikomosios dailės mokyklos Alytaus filialas	M22021402	Dailių tekstilės dirbinių gamintojo modulinė profesinio mokymo programa
		P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
5.	Kauno statybos ir palaugų mokymo centras	P21073209	Dažytojo – tinkuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa
		P21073212	Mūrininko- betonuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa
		P21101308	Plytelių klojėjo padėjėjo profesinio mokymo programa
		P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
		P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
6.	Viešoji įstaiga Kuršėnų politechnikos mokykla	P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
7.	Kėdainių profesinio mokymo centras	P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
8.	Klaipėdos Ernesto Galvanausko profesinio mokymo centras	P21073209	Dažytojo-tinkuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa
		M22021401	Floristo modulinė profesinio mokymo programa
		P21073206	Medienos apdirbėjo–dailidės padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa
		P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa

9.	Viešoji įstaiga Elektrėnų profesinio mokymo centras VŠĮ Elektrėnų profesinio mokymo centro Aukštadvario skyrius	M22021401 M22021401 P21101308	Floristo modulinė profesinio mokymo programa Floristo modulinė profesinio mokymo programa Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
10.	Viešoji įstaiga Raseinių technologijos ir verslo mokykla	P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
11.	Marijampolės profesinio rengimo centras	P2107320 M22021401	Dažytojo - tinkuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa Floristo modulinė profesinio mokymo programa
12.	Rokiškio technologijos, verslo ir žemės ūkio mokykla	P21071502	Šaltkalvio modulinė profesinio mokymo programa
13.	Panevėžio Margaritos Rimkevičiūtės paslaugų ir verslo mokykla	T211013004 P21101304	Kambarių tvarkytojo modulinė profesinio mokymo programa Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
14.	Radviliškio technologijų ir verslo mokymo centras	M22021402 M22021401 P21073203 P21073201 P21101311 T21101302 P21101301 T21072201	Dailiųjų tekstilės dirbinių gamintojo modulinė profesinio mokymo programa Floristo modulinė profesinio mokymo programa Dažytojo-tinkuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa Kambarių tvarkytojo modulinė profesinio mokymo programa Medienos apdirbėjo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa Šaltkalvio modulinė profesinio mokymo programa

			Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
15.	Joniškio žemės ūkio mokykla	P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
16.	Šilutės profesinio mokymo centras	P2107320 P2110130	Dažytojo-tinkuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
17.	Viešoji įstaiga Panevėžio profesinio rengimo centras	P21073211	Plytelių klojėjo-tinkuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa
18.	Utenos regioninis profesinio rengimo centras	P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
19.	Viešoji įstaiga Kretingos technologijos ir verslo mokykla	P2110130	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
20.	Viešoji įstaiga Telšių regioninis profesinio mokymo centras	P21101308	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
21.	Vilniaus paslaugų verslo profesinio rengimo centras	M22021402 M22021401	Dailiųjų tekstilės dirbinių gamintojo Floristo
22.	Vilniaus technologijų mokymo ir reabilitacijos centras	M22021401 P21101306 P21073201 P21073206 P21073206	Floristo modulinė profesinio mokymo programa Duonos ir pyrago gaminių kepėjo modulinė profesinio mokymo programa Medienos apdirbėjo–dailidės padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa Plytelių klojėjo-tinkuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa Siuvėjo-operatoriaus modulinė profesinio mokymo programa

		P21073208	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
23.	Šiaulių profesinio rengimo centras	M22021402 P21101306 T21101303 P21073209	Dailių tekstilės dirbinių gamintojo modulinė profesinio mokymo programa Duonos ir pyrago gaminių kepėjo modulinė profesinio mokymo programa Virėjo modulinė profesinio mokymo programa Dažytojo-tinkuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa
24.	Verkių mokykla-daugiafunkcis centras	M2202140 M2202140	Dailių tekstilės dirbinių gamintojo modulinė profesinio mokymo programa Floristo modulinė profesinio mokymo programa
25.	Viešoji įstaiga Amatų mokykla	P21101312 P21101310	Duonos ir pyrago gaminių kepėjo modulinė profesinio mokymo programa Virėjo modulinė profesinio mokymo programa
27.	Kauno buitinių paslaugų ir verslo mokykla	P21072302	Siuvėjo - operatoriaus modulinė profesinio mokymo programa
27.	Smalininkų technologijų ir verslo mokykla	P21101312; T21101301	Duonos ir pyrago gaminių kepėjas